

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 8.3.2004
KOM(2004) 152 slutlig

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Delrapport om genomförandet av den andra etappen av Leonardo da Vinci-programmet (2000–2006)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Inledning	4
2.	Den andra etappen av Leonardo da Vinci-programmet – översikt och bakgrund	4
3.	Programmets genomförande	6
3.1.	Programmets delar	6
3.2.	Administrativa strukturer	7
3.3.	Inbjudningar att lämna förslag	7
3.4.	Bedömning och urval av förslag	8
3.4.1.	Förfarande A – Rörlighet	8
3.4.2.	Förfarande B – Pilotprojekt, gränsöverskridande nätverk och språkkunskaper	8
3.4.3.	Förfarande C – Referensmaterial och projekt som föreslås av europeiska organisationer	9
3.5.	Informations- och kommunikationspolicy	9
3.6.	Råd och stöd till projektansökare (innan förslag lämnas in)	10
3.7.	Övervakning och uppföljning av projekt	10
3.8.	Spridning och utnyttjande av projektresultat (tillvaratagande)	11
3.9.	Administration av programmet	11
4.	Måluppfyllelse, resultat och verkan av enskilda åtgärder	12
4.1.	Projekt för rörlighet	12
4.1.1.	Fakta och första resultat	12
4.1.2.	Bedömning	13
4.2.	Pilotprojekt	13
4.2.1.	Fakta och första resultat	13
4.2.2.	Bedömning	14
4.3.	Språkkunskaper	15
4.3.1.	Fakta och första resultat	15
4.3.2.	Bedömning	15
4.4.	Gränsöverskridande nätverk	16
4.4.1.	Fakta och första resultat	16
4.4.2.	Bedömning	17

4.5.	Referensmaterial	17
4.5.1.	Fakta och första resultat	17
4.5.2.	Bedömning	18
4.6.	Gemensamma åtgärder	18
4.6.1.	Fakta och första resultat	18
4.6.2.	Bedömning	18
5.	Slutsatser	19
5.1.	Relevans	19
5.2.	Programmets kostnadseffektivitet	19
5.3.	Programmets effektivitet	20
	BILAGOR	21

MEDDELANDE FRÅN KOMMISSIONEN

Delrapport om genomförandet av den andra etappen av Leonardo da Vinci-programmet (2000–2006)

1. INLEDNING

Genom rådets beslut 1999/382/EG av den 26 april 1999¹ upprättas den andra etappen 2000–2006 av Leonardo da Vinci-programmet för genomförande av en yrkesutbildningspolitik för gemenskapen. I artikel 13 i detta beslut anges att kommissionen skall överlämna en delrapport om programmets genomförande senast den 30 juni 2004.

Syftet med detta meddelande är att

- ge ökad kunskap om vad som har uppnåtts under perioden 2000–2003, hur detta har skett och i vilken mån de inledande målen har uppfyllts,
- fastställa metoder att förbättra programmets genomförande under perioden 2004–2006,
- bidra till utformningen av kommissionens förslag om en ny generation program för utbildning och yrkesutbildning (2007–2013).

Meddelandet bygger på följande tre informationskällor:

- Rapporter och uppgifter som är tillgängliga inom kommissionen.
- En extern utvärdering efter halva tiden för perioden 2000–2002 utförd av företaget Barbier Frinault & Associés².
- En rad nationella rapporter om programmets genomförande i de deltagande länderna³.

2. DEN ANDRA ETAPPEN AV LEONARDO DA VINCI-PROGRAMMET – ÖVERSIKT OCH BAKGRUND

Leonardo da Vinci befinner sig nu i sin andra etapp (2000–2006) och man utnyttjar erfarenheterna från den första etappen (1995–1999).

¹ EGT L 36, 11.6.1999, s. 33.

² Rapport och sammanfattning finns på http://europa.eu.int/comm/education/programmes/evaluation/evaluation_en.html

³ Rapporter från, Bulgarien, Danmark, Estland, Finland, Frankrike, Grekland, Irland, Island, Italien, Lettland, Liechtenstein, Litauen, Luxemburg, Nederländerna, Norge, Polen, Portugal, Rumänien, Slovakien, Spanien, Storbritannien, Sverige, Tjeckien, Tyskland, Ungern och Österrike.

Programmet är öppet för EU:s medlemsstater, EES- och Eftaländerna (Island, Liechtenstein och Norge), anslutningsländerna och kandidatländerna. Turkiet förväntas kunna delta från 2004.

Programmets övergripande mål anges i artikel 1 i beslutet:

”Programmet skall bidra till att främja ett kunskapens Europa genom att utveckla ett europeiskt samarbetsområde på utbildnings- och yrkesutbildningsområdet. Programmet skall stödja medlemsstaternas politik i fråga om livslångt lärande och förvärv av sådana kunskaper, färdigheter och kvalifikationer som kan främja ett aktivt medborgarskap och anställbarhet.”

De allmänna och specifika målen anges i artikel 2 i beslutet:

- A1. Att främja anställbarhet och underlätta yrkesintegration och återintegration.
- A2. Att öka och utveckla anpassningsförmågan, särskilt i samband med ny teknik och ny organisation.
- A3. Att förbättra konkurrensförmågan och företagargandan, bland annat för att skapa nya sysselsättningsmöjligheter.
- S1. Att förbättra färdigheter och kvalifikationer hos deltagare i grundläggande yrkesutbildning på alla nivåer, särskilt hos ungdomar.
- S2. Att förbättra kvalitet och tillgänglighet vad gäller den fortsatta yrkesutbildningen och möjligheterna till ett livslångt förvärv av färdigheter och kvalifikationer.
- S3. Att främja och förstärka yrkesutbildningens bidrag till förnyelseprocessen.

I den externa utvärderingen anges att beslutet om Leonardo da Vinci II är mer lättfattligt än Leonardo da Vinci I, främst för att antalet särskilda mål och genomförandeåtgärder är betydligt färre. Det betonas dock att de särskilda målen inte är kvantifierade (inga indikatorer), att de är svåra att mäta och att de allmänna målen tycks alltför ambitiösa med tanke på de tillgängliga resurserna. Detta försvårar utvärderingen av programmet.

I rådets beslut om programmet fastställs en budget på **1 150 miljoner euro** för den sjuåriga andra etappen av Leonardo da Vinci. Ytterligare bidrag från Efta-, anslutnings- och kandidatländerna kompletterar budgeten (närmare uppgifter för 2000–2003 finns i bilaga 1).

Programmet administreras av kommissionen (ett sextiototal anställda), med stöd av en byrå för tekniskt stöd (ett tiotal anställda) och av de nationella programkontoren (32 kontor med cirka 390 anställda).

Politisk bakgrund

Sedan Leonardo da Vinci II antogs i april 1999 har flera politiska initiativ inletts som har stor betydelse för yrkesutbildningspolitiken och därmed för Leonardo da Vinci II: Lissabonstrategin från mars 2000, där utbildningens och yrkesutbildningens stora betydelse

för att nå strategins mål betonas⁴, kommissionens meddelande om att förverkliga det Europeiska området för livslångt lärande⁵, där nya metoder för utbildning och yrkesutbildning fastställs, rådets (utbildning) och Europeiska kommissionens rapport om konkreta framtidsmål för utbildningssystemen⁶ samt det efterföljande detaljerade arbetsprogrammet⁷, rådets resolution från november 2002 om främjande av ett närmare europeiskt samarbete i fråga om yrkesutbildning⁸, förlängd genom den efterföljande Köpenhamnsdeklarationen som antogs av 31 ministrar, kommissionen och arbetsmarknadens parter på europeisk nivå, och handlingsplanen för främjande av språkinläring och språklig mångfald⁹, som antogs av kommissionen i juli 2003 och som byggde på erfarenheterna från Europeiska språkåret.

I den externa utvärderingen medges att även om alla dessa politiska initiativ inrättades efter antagandet av Leonardo da Vinci II så var det programmets rättsliga grund som i hög grad gjorde det möjligt att hantera dessa nya utmaningar.

Dessa omfattande politiska initiativ på utbildningsområdet kan vara ett utslag av en betydande effekt som de europeiska programmen för utbildning och yrkesutbildning har haft: **många viktiga aktörer (nationella och europeiska) anser att dessa politiska initiativ och framsteg inte hade varit möjliga utan de europeiska programmen för utbildning och yrkesutbildning och bidragen från dem.**

3. PROGRAMMETS GENOMFÖRANDE

3.1. Programmets delar

I beslutet anges följande sju åtgärder:

- a) Gränsöverskridande rörlighet för personer som genomgår yrkesutbildning
- b) Pilotprojekt som bygger på partnerskap mellan länder
- c) Främjande av språkkunskaper och förståelse för olika kulturer
- d) Utveckling av gränsöverskridande nätverk
- e) Utarbetande och uppdatering av referensmaterial
- f) Gemensamma åtgärder med andra gemenskapsprogram
- g) Kompletterande **åtgärder**

Dessa åtgärder är indelade i tre förfaranden som omfattar de olika administrativa metoder som används: decentraliserad, centraliserad och blandad.

⁴ Europeiska rådets möte i Lissabon den 23–24 mars 2000: ordförandeskapets slutsatser.

⁵ KOM(2001) 678 slutlig.

⁶ KOM(2001) 59 slutlig.

⁷ 6365/02 EDUC 27.

⁸ 14343/02 EDUC 144, SOC 521.

⁹ KOM(2003) 449 slutlig.

Förfarande	Åtgärd	Ansvarig för administration	Budgetanslag
A	Rörlighet	Nationellt programkontor/ nationella myndigheter	> 39 %
B	Pilotprojekt Språkkunskaper Gränsöverskridande nätverk	Nationellt programkontor/ nationella myndigheter/ Europeiska kommissionen	PP > 36 % LC > 5 %
C	Referensmaterial Projekt som föreslås av europeiska organisationer Gemensamma åtgärder Kompletterande åtgärder	Europeiska kommissionen	Budget (inbegripet gränsöverskridande nätverk) > 15 %

De olika förfarandena och det faktum att vissa åtgärder ingår i två olika förfaranden komplicerar administrationen av programmet. I förfarande B är ansvaret dessutom uppdelat på nationell och europeisk nivå, vilket har lett till flera problem med programmets genomförande.

3.2. Administrativa strukturer

Huvudaktörerna är Europeiska kommissionen, byrån för tekniskt stöd, nationella myndigheter och nationella programkontor¹⁰. Ungefär 83 % av programmets budget förvaltas på nationell nivå.

Kommissionen ansvarar för att programmet genomförs i enlighet med rådets beslut, med stöd av byrån för tekniskt stöd.

De **nationella myndigheterna** ansvarar för att programmet genomförs på ett effektivt sätt på nationell nivå. Myndigheterna bistås av de nationella programkontoren, som delfinansieras av Europeiska kommissionen och de nationella myndigheterna.

Programkommittén består av två företrädare för varje deltagande land och leds av kommissionen. Företrädare för arbetsmarknadens parter deltar i kommittén som observatörer.

Både i den externa europeiska utvärderingen och i de nationella rapporterna om programmets genomförande betonas den positiva effekt som decentraliseringen av en betydande del av programmets verksamhet haft på programmets genomförande.

3.3. Inbjudningar att lämna förslag

Programmet genomförs genom inbjudningar att lämna förslag. Den första inbjudan offentliggjordes 1999 och omfattade perioden 2000–2002. Den andra inbjudan

¹⁰ Kommissionens beslut av den 18 februari 2000 om fastställandet av medlemsstaternas och kommissionens ansvar avseende de nationella programkontoren inom ramen för de allmänna riktlinjerna för genomförande av den andra etappen av Leonardo da Vinci-programmet [ej offentliggjort i Europeiska unionens officiella tidning].

offentliggjordes 2002 och omfattade perioden 2003–2004. Nya prioriteringar har fastställts som är i linje med de nya metoder för utbildning och yrkesutbildning som anges i kommissionens meddelande om att förverkliga det europeiska området för livslångt lärande. Den sista inbjudan för perioden 2005–2006 kommer att offentliggöras 2004.

Dessa inbjudningar att lämna förslag gör det möjligt att i viss mån beakta den politiska utvecklingen på området utbildning och yrkesutbildning, till exempel de senaste förändringarna inom EU:s språkpolitik.

I den externa utvärderingen betonas dock att tidsperioden för att beakta ny utveckling kan bli ganska lång (inbjudningarna är giltiga i tre, två respektive två år). Det betonas dessutom att inbjudningarna att lämna förslag bör användas för att sätta större fokus på programmets målgrupper och åtgärdsområden.

Det måste dock påpekas att det tidiga offentliggörandet av inbjudningar att lämna förslag fick kritik inom Leonardo I, och inbjudningar som är giltiga i två till tre år ses som en förbättring eftersom det ger ökad stabilitet.

3.4. Bedömning och urval av förslag

Berörda aktörer är kommissionen, nationella myndigheter, nationella programkontor och Leonardokommittén. Deras respektive roller och ansvarsområden specificeras allmänt i bilagan till beslutet. I flera kompletterande dokument beskrivs mer detaljerat de regler och förfaranden som skall följas vid bedömning och urval av förslag.

Jämfört med Leonardo da Vinci I har de befintliga förfarandena (A och B) decentraliserats ytterligare, ett bedömningsförfarande i två steg har införts och ett helt centraliserat förfarande har lagts till.

3.4.1. Förfarande A – Rörlighet

I förfarande A är det de nationella myndigheterna och programkontoren som ansvarar för att bedöma och välja ut en komplett uppsättning projekt. Den europeiska dimensionen i detta förfarande säkras genom att gemensamma förfaranden och kriterier för urval och bedömning används, vilka fastställs av kommissionen i samarbete med Leonardokommittén.

I den externa utvärderingen betonas att bedömnings- och urvalsförfarandet i förfarande A är uppskattat av samtliga aktörer. Projektansökarna uppskattar särskilt den korta tidsperioden mellan förslagens inlämnande och urvalsbeslutet. De administrativa formaliteterna, till exempel formulären för inlämnande och bedömning, anses dock vara alltför komplicerade och detaljerade.

3.4.2. Förfarande B – Pilotprojekt, gränsöverskridande nätverk och språkkunskaper

I förfarande B delas ansvaret för de berörda åtgärdernas genomförande av de olika länderna och gemenskapen. Preliminära förslag bedöms och väljs ut endast på nationell nivå, medan fullständiga förslag bedöms både på nationell nivå och på gemenskapsnivå. Urvalsbeslutet fattas av kommissionen efter samråd med Leonardokommittén. I beslutets text preciseras tyvärr inte de olika aktörernas roller, vilket ger betydande utrymme för tolkningar.

I den externa utvärderingen betonas att det råder oklarhet i besluten om de exakta bestämmelserna för den bedömning av förslag som genomförs av de nationella

myndigheterna, som konkurrerar med varandra om anslag från den totala budgeten för projekt inom förfarande B. Detta leder till olika praxis inom olika myndigheter, vilket inverkar negativt på tydligheten och enhetligheten hos detta bedömnings- och urvalsförfarande. **Denna varierande praxis innebär att det finns en risk att projektansökare från olika länder behandlas olika, särskilt när vissa nationella programkontor låter de egna anställda utvärdera förslagen samtidigt som programkontoren fungerar som rådgivare åt projektansökarna vid utformningen av förslag.**

I den externa utvärderingen påpekas dock att kommissionen i samarbete med Leonardokommittén i juli 2003 utarbetade en kod med god praxis för att åtgärda problemet. I november 2003 antog kommittén ett positivt yttrande om dessa förbättrade bedömnings- och urvalsförfaranden.

Projektansökarna är slutligen positiva till ett förfarande i två steg (preliminära förslag och fullständiga förslag) och till kvalitetens ökade betydelse som viktigt kriterium vid bedömning och urval. Projektansökarna ser dock även förfarandet i två steg som orsaken till den långa tidsperioden mellan förslagens inlämnande och kontraktets undertecknande och som en källa till många omständliga administrativa formaliteter.

3.4.3. *Förfarande C – Referensmaterial och projekt som föreslås av europeiska organisationer*

I förfarande C ansvarar kommissionen för bedömnings- och urvalsförfarandet, som genomförs genom ett system för ömsesidig granskning.

Enligt den externa bedömningen är projektansökarna nöjda med utvärderings- och urvalsförfarandet för förslag i förfarande C, i synnerhet förfarandet i två steg och inriktningen på kvalitet.

Precis som i förfarande B betraktar dock projektansökarna även detta som orsaken till den långa tidsperioden mellan förslagens inlämnande och kontraktets undertecknande och som en källa till många omständliga administrativa formaliteter.

3.5. Informations- och kommunikationspolicy

Informations- och kommunikationsverksamheten i anslutning till programmet och dess inbjudningar sköts av både kommissionen och de nationella programkontoren. De nationella programkontorens roll blir allt viktigare då programadministrationen blir allt mer decentraliserad. Kommissionen och de nationella programkontoren använder en rad medie- och distributionskanaler för att nå sina målgrupper. Europeiska och nationella webbplatser får allt större betydelse. Broschyrer och informationsbrev, anordnande av och deltagande i seminarier, konferenser och informationsdagar är andra viktiga verktyg som används.

I den externa utvärderingen betonas att de förfaranden som används för information och kommunikation är lämpliga, särskilt med tanke på den stora uppskattning som projektansökarna ger uttryck för. Där betonas dock även att förbättringar skulle kunna göras genom en konsekvent och samordnad strategi för att lansera och presentera programmet när det gäller samtliga tre förfaranden, vilket skulle öka programmets synlighet och höja kvaliteten.

3.6. Råd och stöd till projektansökare (innan förslag lämnas in)

Det är framför allt de nationella programkontoren som ger råd och stöd till potentiella projektansökare i förfarandena A och B. Detta stöd anses som mycket viktigt av projektansökarna (den externa utvärderingen), även om skillnaderna är stora mellan olika länders tillvägagångssätt.

Det är dock få nationella programkontor som ger råd åt potentiella projektansökare i förfarande C-projekt. De nationella programkontor som inte ger råd åt sina nationella projektansökare när det gäller förfarande C-förslag anser nämligen att det är kommissionens uppgift att tillhandahålla dessa råd.

Fördelningen av ansvarsområden mellan kommissionen och programkontoren när det gäller att tillhandahålla stöd åt projektansökare i förfarande C-projekt måste förtydligas. En förbättring av de råd som ges till projektansökare i förfarande C-projekt torde höja kvaliteten på de förslag som lämnas in och leda till att fler förslag väljs ut. (den externa utvärderingen)

Kommissionen planerar att varje år i januari, med början 2004, anordna en informationsdag för alla intresserade projektansökare i förfarande C. Den första informationsdagen, som anordnades den 13 januari 2004 i Bryssel, var mycket uppskattad av deltagarna.

3.7. Övervakning och uppföljning av projekt

Denna verksamhet är mycket viktig för programmets framgång. Det omfattar dels projektets formella och kontraktsmässiga aspekter, till exempel undertecknande av kontrakt, inlämnande och godkännande av slutprodukter, utbetalningar och eventuella kontraktsändringar, dels övervakning av innehållet, framför allt genom temaövervakning av projekt inom samma område för att se till att projektens resultat håller så hög kvalitet som möjligt och att programmet får bästa möjliga verkan.

De nationella programkontoren övervakar och följer upp förfarande A- och förfarande B-projekt, medan kommissionen koncentrerar sig på förfarande C-projekt och den övergripande samordningen av temaövervakningen av förfarande B- och förfarande C-projekt.

I den externa utvärderingen betonas att de förfaranden som kontoren tillämpar vid enskild övervakning av förfarande A- och förfarande B-projekt och som kommissionen och byrån för tekniskt stöd tillämpar vid enskild övervakning av förfarande C-projekt är lämpliga: enligt projektansökarna själva är stödet de får effektivt samtidigt som utvärderingen av projektansökarnas framsteg (utvärdering av del- och slutrapporter och besök på plats) tycks genomföras på ett bra sätt.

Under 2002 inleddes initiativet ”Temaövervakning” på initiativ av kommissionen i syfte att förstärka utbytet av erfarenheter och främja nätverk mellan projekt, aktiva och beslutsfattare. Detta bidrar till att projektresultaten synliggörs och sprids i högre grad.

*De förfaranden som tillämpas vid **kollektiv temaövervakning** uppskattas i hög grad av alla berörda aktörer. Deras användbarhet när det gäller att tillvarata resultat på förhand betonas. Aktörerna beklagar dock att dessa förfaranden enbart är begränsade till förfarande B- och förfarande C-projekt. (den externa utvärderingen)*

3.8. Spridning och utnyttjande av projektresultat (tillvaratagande)

Spridning och utnyttjande av projektresultat har fått mycket kritik vid utvärderingen av den första etappen av Leonardo-programmet.

Kommissionen har därför inrättat en särskild enhet inom generaldirektoratet för utbildning och kultur som skall arbeta med spridning och utnyttjande av projektresultat. Verksamheten de första tre åren (2000–2002) inriktades på projektresultat från Leonardo I och grundades främst på en efterhandsstrategi (bidrag till åtgärder inriktade på spridning och utnyttjande av befintliga resultat från slutförda projekt). En databas över god praxis har inrättats och flera temabroschyrer har publicerats med exempel på bra metoder, framför allt inom Leonardo da Vinci I-programmet.

I början av 2003 formulerade kommissionen en ny strategi för att aktivt sprida och utnyttja (tillvarata) resultaten från projekt medan dessa fortfarande pågår. I denna strategi för tillvaratagande på förhand ses spridning och utnyttjande som en integrerad del av projektets livscykel.

I den externa utvärderingen betraktas denna nya strategi som ett betydande framsteg. Där betonas dock även att de initiativ för tillvaratagande som inletts på europeisk nivå och verktygen för spridning av produkter och bästa praxis måste anpassas ytterligare efter målgruppernas och programdeltagarnas behov.

Offentliggörandet av en särskild inbjudan att lämna förslag om överföring av innovation i oktober 2003 är ett första steg mot att tillmötesgå detta krav (se även punkt 4.2.4).

I vissa nationella rapporter föreslås att en särskild fond skall inrättas för framgångsrika pilotprojekt för att stödja verksamhet i anslutning till utnyttjande och spridning.

3.9. Administration av programmet

I den externa utvärderingen dras slutsatsen att administrationen har förbättrats väsentligt sedan Leonardo I:

- Tydliga administrativa förfaranden har utvecklats för förvaltningen av projektmedlen.
- Tydligt angivna tidsperioder har fastställts för genomförandeförfarandena.
- Administrationen av förfarande A- och förfarande B-projekt har decentraliserats och hanteras nu av programkontoren.
- Tillsynen av programkontorens aktiviteter sker genom ett system där kommissionens anställda ger regelbunden återkoppling och övervakar verksamheten.
- Kontoret för tekniskt stöd bistår kommissionen med förslag och projekt i förfarande C, men saknar beslutsbefogenheter.

Det omständliga och tidskrävande systemet för återkoppling och bristen på flexibilitet i förfarandet ses som ett stort problem av alla parter. (den externa utvärderingen och de nationella rapporterna)

Mot denna bakgrund anser många projektansökare och nationella programkontor att införandet av den nya budgetförordningen 2003 inte har förenklat projektadministrationen. Vissa bestämmelser försvårar många organisationers deltagande i programmet, särskilt de små och medelstora företagen, eftersom fler steg har lagts till i kontrollprocessen innan kontrakt tecknas samt under projektets löptid.

4. MÅLUPPFYLLELSE, RESULTAT OCH VERKAN AV ENSKILDA ÅTGÄRDER

4.1. Projekt för rörlighet

Genom åtgärden för rörlighet tillhandahålls stöd för praktikprojekt och för utbytesprojekt över gränserna. De enskilda projekten genomförs av organisationer (inte enskilda personer) som ansvarar för de olika projektdeltagarnas praktik eller utbyte.

4.1.1. Fakta och första resultat

I bilaga 2 ges en detaljerad översikt av genomförandet av denna åtgärd under 2000–2003.

För 2000–2003 har en total budget på cirka 300 miljoner euro anslagits för cirka 7 000 praktikprojekt och cirka 2 300 utbytesprojekt. Inom projekten tillhandahålls praktikplats för 143 000 personer som genomgår grundläggande yrkesutbildning, studerande, unga arbetstagare och personer som nyligen har avlagt examen, samt utbyten för 22 000 personalansvariga vid företag, personer som planerar och genomför yrkesutbildningsprogram, särskilt lärare och handledare, samt yrkesvägledare.

Eftersom projekten normalt sträcker sig över två år dröjer det en viss tid innan kommissionen får veta det slutliga antalet personer som beviljats praktikplats eller utbyte samt de slutliga budgetuppgifterna. De slutliga antalen och uppgifterna för projekt där kontrakt ingåtts under 2000 visar att cirka 85 % av den ursprungliga budgeten användes effektivt och att 95 % av planerade praktikplatser och utbyten ägde rum.

13,3 % av deltagarna i praktikplats- och utbytesprojekt kom från små och medelstora företag och minst 30 % genomförde sin praktik eller sitt utbyte i ett litet eller medelstort företag. Den senare uppgiften ligger antagligen närmare 50 %, då många svar (38,7 %) anger yrkesutbildningsinstitutioner som värdorganisation och dessa organisationer i praktiken fungerar som mellanhand för praktikplatser och utbyten för projektdeltagare i andra organisationer, företrädesvis små och medelstora företag.

Det språk som främst användes vid praktikplatser och utbyten var engelska, följt av tyska och franska.

Något fler kvinnor (51,5 %) än män (48,5 %) har haft praktikplatser och deltagit i utbyten. En närmare översikt över fördelningen mellan kvinnor och män kommer att ges i den slutliga utvärderingen av programmet.

Antalet funktionshindrade som deltagit i åtgärderna för rörlighet är cirka 2 %.

4.1.2. Bedömning

Denna åtgärd får gott betyg både i den externa utvärderingsrapporten och i de nationella rapporterna. Åtgärden är relevant i förhållande till målgruppernas behov och programmets måluppfyllelse.

I den externa utvärderingen och de nationella rapporterna dras även slutsatsen att åtgärden är mycket effektiv både när det gäller operativa mål, projektens resultat och bidraget till att programmets särskilda mål uppfylls.

Deltagare och projekt uppvisar bättre grund- och nyckelkompetens, högre förtroendenivåer och insikter om personligt ansvar, utveckling av nya språkkunskaper och möten med nya kulturer. (nationell rapport, Storbritannien)

En åtgärd som främjar anställbarheten... Till exempel är återinträdet på arbetsmarknaden för arbets sökande som deltagit i programmet 100 %. (Frankrikes rapport om gemenskapsprogrammets framtid)

Tack vare utvecklingen av en verksamhet som är intensiv, varierad och av hög kvalitet och där de nationella programkontoren och kommissionen är pådrivande har Leonardo generellt "förstärkt människors, särskilt ungdomars, kompetens och kunskap" under perioden 2000–2002. (den externa utvärderingen)

Den fullständiga decentraliseringen av åtgärden och framför allt administrationen av den ses som mycket positiv. Den främsta nackdelen, som framför allt betonas i den externa utvärderingsrapporten, är att det saknas ett gemensamt programverktyg för effektiv, snabb och tillförlitlig återkoppling.

4.2. Pilotprojekt

Pilotprojekt omfattar gränsöverskridande partnerskap (minst tre organisationer från tre olika länder) för utveckling och överföring av innovation och kvalitet i yrkesutbildning, däribland åtgärder som syftar till att använda informations- och kommunikationsteknik i yrkesutbildning. Dessa projekt administreras på ett "halvdecentraliserat" sätt.

4.2.1. Fakta och första resultat

I tabellerna i bilaga 3 ges en detaljerad översikt av genomförandet av denna åtgärd under 2000–2003.

Under de första fyra åren (2000–2003) beviljades 825 pilotprojekt bidrag, vilket motsvarar ett totalt åtagande på 271 miljoner euro. Den genomsnittliga totala kostnaden för ett projekt är 470 000 euro, med ett finansiellt bidrag på 330 000 euro (motsvarande cirka 70 %) per projekt. Det högsta EU-bidraget för projekt fastställs till 600 000 euro (högst 200 000 euro per år under tre år). Projekten pågår i genomsnitt i 2,4 år och omfattar över 8 000 organisationer (genomsnitt per projekt: 10 organisationer från 5 länder).

Som anges i beslutet är programmet särskilt inriktat på grupper som missgynnas på arbetsmarknaden, till exempel funktionshindrade, på förfaranden som underlättar dessa gruppers tillträde till utbildning, på främjande av jämställdhet samt lika möjligheter för kvinnor. Enligt den externa utvärderingen

omfattar 33 % av projekten särskilda åtgärder för att hantera missgynnade grupperns behov,

omfattar 27 % av projekten särskilda åtgärder för att underlätta funktionshindrades tillgång till utbildning och arbete,

omfattar 27 % av projekten särskilda åtgärder för att underlätta kvinnors tillgång till utbildning och arbete.

Genom denna åtgärd syftar programmet till att främja samarbetet mellan yrkesutbildningsinstitutioner, till exempel universitet, och företag, särskilt små och medelstora företag.

Yrkesutbildningsinstitutioner är starkt representerade i pilotprojekten (som projektansökare i 27 % av projekten och som partner i 23 % av projekten). Universiteten är projektansökare i 19 % av projekten och deltar som partner i 16 % av dem. Små och medelstora företag deltar som projektansökare i 9 % av projekten och som partnerorganisation i 16 % av projekten. Stora företag deltar endast i begränsad omfattning i pilotprojekten (som projektansökare i 1 % av projekten och som partnerorganisation i 4 % av dem).

4.2.2. Bedömning

I likhet med åtgärden för rörlighet får även pilotprojekt gott betyg i den externa utvärderingsrapporten och de nationella rapporterna. Åtgärden är mycket relevant i förhållande till målgruppernas behov och programmets måluppfyllelse.

I den externa utvärderingen och de nationella rapporterna dras även slutsatsen att **pilotprojekten är mycket effektiva** vad gäller de operativa målen. I slutet av 2003 var det få projekt som hade slutförts helt och hållet, så det var inte möjligt att utvärdera projektens resultat och deras bidrag till att programmets särskilda mål uppfylls. Förväntningarna är dock höga både i den externa rapporten och de nationella rapporterna. I de senare anges framför allt att pilotprojektens kvalitet har förbättrats tack vare de nationella programkontorens noggranna uppföljning.

I den externa utvärderingen påpekas även att programmet bör ha en tydligare strategi för ”**överföring av innovation**”. Förslagen bedöms utifrån sin nyskapande karaktär. Eftersom produktinnovation är viktigt för alla länder är processförnyelse som syftar till att modernisera ett visst utbildningssystem ett ”relativt” koncept, och det som är innovation i ett land är det inte nödvändigtvis i ett annat. I rapporten rekommenderas därför att överföring av innovation mellan deltagande länder, både vad gäller produkter och processer, bör finansieras av Leonardoprogrammet enligt samma förutsättningar som ”absolut” innovation, men inom ramen för särskilda villkor som anpassas efter de specifika behoven.

Kommissionen delar denna åsikt och har redan offentliggjort en särskild inbjudan att lämna förslag om överföring av innovation under 2003. Se även punkt 3.2.7.

I den externa rapporten ifrågasätts även **maxgränsen för medel som anslås till pilotprojekt inriktade på produktinnovation**. Det tycks verkligen som om utvecklingen av ett utökat europeiskt samarbete på området yrkesutbildning genererar ett behov av storskaliga projekt som kan utvecklas snabbt så att de inte blir inaktuella.

Kommissionen delar denna åsikt. Denna rekommendation kan dock inte följas i Leonardo da Vinci II, eftersom det skulle innebära att den rättsliga grunden måste ses över.

Rekommendationen kommer dock att beaktas vid utformningen av förslaget till den nya generationen utbildnings- och yrkesutbildningsprogram.

4.3. Språkkunskaper

I denna åtgärd ges stöd till projekt över gränserna för att utveckla språkkunskaper i ett yrkesutbildningssammanhang. Särskild uppmärksamhet ägnas projekt med språk som talas och lärs ut i begränsad omfattning.

Projekt inom denna åtgärd genomförs på samma sätt som pilotprojekt, det vill säga förslag som lämnas in av europeiska organisationer följer bestämmelserna i förfarande C, medan övriga projekt omfattas av förfarande B (halvdecentraliserad strategi).

4.3.1. Fakta och första resultat

Under de första fyra åren (2000–2003) beviljades 88 språkkunskapsprojekt bidrag, vilket motsvarar ett totalt åtagande på 26,7 miljoner euro. Den genomsnittliga totala kostnaden för ett projekt är 430 000 euro, med ett finansiellt bidrag på 304 000 euro (cirka 71 %) per projekt. Det högsta gemenskapsbidraget för projekt är 600 000 euro (200 000 euro per år i tre år). Projekten pågår i genomsnitt i 2,3 år och omfattar cirka 800 organisationer (genomsnitt per projekt: 9 organisationer från 5 länder). Enligt den externa utvärderingen

omfattar 41 % av projekten särskilda åtgärder för att hantera missgynnade gruppers behov,

omfattar 6 % av projekten särskilda åtgärder för att underlätta funktionshindrades tillgång till yrkesutbildning och arbete,

omfattar 18 % av projekten särskilda åtgärder för att underlätta kvinnors tillgång till yrkesutbildning och arbete.

När det gäller pilotprojekten är yrkesutbildningsinstitutioner starkt representerade i språkkunskapsprojekten (som projektansökare i 29 % av projekten och som partner i 28 % av projekten). Universiteten är projektansökare i 23 % av projekten och deltar som partner i 23 % av dem. Små och medelstora företag deltar som projektansökare i 14 % av projekten och som partnerorganisation i 17 % av dem.

4.3.2. Bedömning

”Att främja språk- och kulturkunskap inom yrkesutbildningen” är mycket relevant i ett europeiskt sammanhang och mot bakgrund av målgruppernas behov. Enligt den externa utvärderingen är det dock oklart i vilken omfattning åtgärden och dess definition och genomförande inom ramen för Leonardo da Vinci-programmet räcker för att tillgodose dessa behov. De potentiella projektansökarna tycks inte förstå åtgärdens värde och mål. Projektansökarna betraktar språkkunskapsprojekt som pilotprojekt. Eftersom den tillgängliga budgeten för denna åtgärd är väsentligt lägre än budgeten för pilotprojekt betraktas åtgärden som mindre viktig och proportionellt sett betydligt färre förslag lämnas in. Detta förstärks av attityden hos de nationella programkontoren, som främjar pilotprojekt i betydligt högre grad än språkkunskapsprojekt.

Det lägsta budgetmålet på 5 % som fastställdes i beslutet har därför ännu inte nåtts. Mellan 2000 och 2003 användes mindre än 4 % av den totala budgeten för denna åtgärd. I den

externa utvärderingen dras slutsatsen att denna åtgärd endast delvis har nått sitt operativa mål under programmets första fyra år.

I den externa utvärderingen rekommenderas att åtgärden språkkunskaper skall integreras med åtgärden pilotprojekt (*integrering föreslås av språkkunskaper och gränsöverskridande nätverk i åtgärden pilotprojekt*, s. 58 i den externa utvärderingen). Där erkänns dock samtidigt att viss ytterligare analys kan komma att krävas, då den föreslagna lösningen redan har genomförts under den första etappen av Leonardo da Vinci-programmet och inte fungerade bättre då.

I en separat extern utvärdering¹¹ av inverkan av språkåtgärder i Leonardo- och Sokratesprogrammet betonas **båda programmens relevans och effektivitet, särskilt när det gäller att skapa en positiv attityd till språkinläring och bidra till ökad förståelse mellan kulturer och större öppenhet.**

4.4. Gränsöverskridande nätverk

I denna åtgärd ges stöd för att sammanföra relevanta aktörer inom utbildnings- och yrkesutbildningsområdet. Dessa nätverk bidrar till att kartlägga och samla in, renodla och bygga vidare på europeisk sakkunskap och förnyande strategier när det gäller att analysera och förutse kunskapskrav och sprida prestationer och projektresultat.

4.4.1. Fakta och första resultat

Under 2000–2003 beviljades bidrag till 45 gränsöverskridande nätverk, vilket motsvarar ett totalt åtagande på 13,1 miljoner euro. Den genomsnittliga totala kostnaden för ett gränsöverskridande nätverk är 585 000 euro, med ett finansiellt bidrag på 290 000 euro (cirka 50 %) per projekt. Det högsta gemenskapsbidraget för projekt är 450 000 euro (150 000 euro per år för tre år). Nätverken pågår i genomsnitt i 2,7 år och omfattar cirka 720 organisationer (genomsnitt per projekt: 16 organisationer från 9 länder). Enligt den externa utvärderingen

omfattar 18 % av projekten särskilda åtgärder för att hantera missgynnade gruppers behov,

omfattar 18 % av projekten särskilda åtgärder för att underlätta funktionshindrades tillgång till yrkesutbildning och arbete,”

är 22 % av de gränsöverskridande nätverkens medlemmar yrkesutbildningsinstitutioner, 14 % universitet och 11 % små och medelstora företag.

Nätverkens huvudsakliga verksamhet består i att utbyta erfarenhet och förstärka innovationen på yrkesutbildningsområdet genom att sammanföra sakkunniga och organisationer som är specialiserade inom ett visst område. En annan viktig aspekt är att sprida projektresultat som främst ägs av nätverkets medlemmar. De viktigaste direkta målgrupperna i detta spridningsarbete är små och medelstora företag och arbetsgivare.

¹¹ *Evaluation of the extent to which the Socrates and Leonardo da Vinci programmes have achieved the programmes' linguistic objectives* (utvärdering av hur Sokrates- och Leonardo da Vinci-programmen har uppnått programmens språkliga mål), Deloitte & Touche, slutrapport, december 2003.

4.4.2. Bedömning

Gränsöverskridande nätverk är relevanta och tillgodoser ett tydligt behov på yrkesutbildningsområdet i Europa. De nya politiska ramarna och deras inriktning på utökat europeiskt samarbete inom detta område gör detta instrument än mer relevant.

Till skillnad mot pilotprojekten tycks målgrupperna tyvärr inte ha förstått denna åtgärd ordentligt. Detta i kombination med lägre delfinansiering (högst 50 %) tycks vara huvudorsaken till att endast ett begränsat antal bra ansökningar lämnades in. Mellan 2000 och 2003 användes mindre än 2 % av den totala budgeten för denna åtgärd. I den externa utvärderingen dras slutsatsen att denna åtgärd endast delvis når upp till sitt operativa mål.

Nätverkens speciella roll måste utvecklas och förklaras bättre. Framför allt måste nätverkens möjligheter att komplettera ”vanliga” projekt förstärkas liksom möjligheterna till samverkansvinster och ömsesidigt utbyte mellan nätverken.

4.5. Referensmaterial

Syftet med denna åtgärd är att utveckla och uppdatera referensmaterial genom att stödja undersökningar och analyser, sammanställa och uppdatera jämförbara uppgifter, följa upp och sprida god praxis samt ha ett omfattande informationsutbyte.

Projekt inom denna åtgärd bör bidra till

- framtagande av jämförbara uppgifter om system och åtgärder för yrkesutbildning, praxis och olika metoder för utbildning och kvalifikationer i medlemsstaterna, eller
- utarbetande av kvantitativ eller kvalitativ information, analyser och användning av bästa praxis till stöd för strategier och yrkesutbildningsmetoder i samband med livslångt lärande som inte kan tillhandahållas av Eurostat eller Cedefop.

4.5.1. Fakta och första resultat

Mellan 2000 och 2003 beviljades stöd till 46 gränsöverskridande referensmaterialprojekt, vilket motsvarar ett totalt åtagande på cirka 19 miljoner euro. Den genomsnittliga totala kostnaden för ett projekt är 520 000 euro, med ett finansiellt bidrag på 410 000 euro (cirka 79 %) per projekt. Det högsta gemenskapsbidraget för projekt är 900 000 euro (300 000 euro per år i tre år). Referensmaterialprojekten pågår i genomsnitt i 2,4 år och omfattar totalt 500 organisationer. Enligt den externa utvärderingen

omfattar 33 % av projekten särskilda åtgärder på området yrkesutbildning för missgynnade grupper,

omfattar 33 % av projekten särskilda åtgärder på området yrkesutbildning för funktionshindrade,

omfattar 11 % av projekten särskilda åtgärder på området yrkesutbildning för kvinnor.

Universitet eller forskningscentrum är projektansökare i närmare två tredjedelar av referensmaterialprojekten.

4.5.2. *Bedömning*

Referensmaterialprojekten tillgodoser ett tydligt identifierat behov på yrkesutbildningsområdet i Europa. Offentliga och privata beslutsfattare måste ha tillgång till jämförbar, kvantitativ och kvalitativ information om yrkesutbildning i Europa.

Ett begränsat antal referensmaterialförslag av hög kvalitet har lämnats in under de första fyra åren. Mellan 2000 och 2003 användes mindre än 3 % av den totala budgeten för denna åtgärd. I den externa utvärderingen dras slutsatsen att denna åtgärd endast delvis når upp till sitt operativa mål.

Nedifrån- och upp-strategin med inbjudningar att lämna förslag har inte fungerat som det var tänkt. Huvuddelen av de förslag till referensmaterialprojekt som lämnades in byggde på en kvalitativ strategi och endast ett projekt mellan 2000 och 2002 byggde på en kvantitativ strategi.

Därför beslutade kommissionen under 2002, i nära samarbete med Leonardo da Vinci-kommittén, att ändra denna strategi och utlysa flera anbudsinfordringar för att samla in nödvändig statistik. De första kontrakten inom ramen för denna ordning undertecknades 2003.

4.6. Gemensamma åtgärder

Genom denna åtgärd ges stöd till gemensamma åtgärder med andra gemenskapsprogram och initiativ som syftar till att främja ett kunskapens Europa, särskilt gemenskapsprogram på området utbildning och ungdomsfrågor.

Gemensamma åtgärder förvaltas på europeisk nivå och genomförs genom gemensamma inbjudningar att lämna förslag avseende utvalda teman av intresse inom verksamhetsområden som inte uteslutande omfattas av ett enda program. Dessa teman, den årliga budgeten och den föreslagna förteckningen över utvalda projekt för gemensamma åtgärder lämnas till respektive kommittéer för yttrande.

4.6.1. *Fakta och första resultat*

Hittills har tre gemensamma inbjudningar att lämna förslag avseende utvalda teman offentliggjorts, vilka omfattar programmen Ungdom, Sokrates och Leonardo da Vinci. Totalt 37 gemensamma projekt har fått stöd, vilket motsvarar ett totalt budgetåtagande på 7,6 miljoner euro. Leonardo da Vinci-programmet stod för 34 % av medlen (2,6 miljoner euro). Den genomsnittliga totala kostnaden för ett projekt är 298 000 euro, med ett finansiellt bidrag på 205 000 euro (cirka 69 %) per projekt. Projekten med gemensamma åtgärder från 2001 pågår i genomsnitt 16 månader, medan projekt från 2002 och 2003 pågår i två år. Totalt under de tre åren omfattas cirka 300 organisationer.

4.6.2. *Bedömning*

Genom denna åtgärd ges en möjlighet att inom ramen för Leonardo da Vinci-programmet inleda flera projekt med särskilda teman i samarbete med andra gemenskapsprogram. Hittills har erfarenheterna begränsats till samarbetsprojekt med programmen Ungdom och Sokrates. Sådana projekt gör det möjligt att sammanföra aktörer från olika områden så att de kan samarbeta kring ett ämne som har stor relevans för samtliga inblandade. Detta samarbete bidrar mycket konkret till att främja det livslånga lärandet.

Det är dock krångligt att genomföra denna åtgärd, eftersom tre programkommittéer är inblandade, även om en gemensam underkommitté har inrättats för att underlätta arbetet.

5. SLUTSATSER

I de nationella rapporterna och den externa utvärderingen från 2003 ges generellt en mycket positiv bild av den andra etappen av Leonardo da Vinci-programmet och dess genomförande under de första fyra åren. Flera förbättringar nämns jämfört med programmets första etapp, men även vissa brister tas upp som inverkar negativt på programmets genomförande.

5.1. Relevans

Både i den externa utvärderingen och de nationella rapporterna råder enighet om att Leonardo da Vinci-programmet är ett **mycket relevant program**. Den gemensamma ståndpunkten är att programmet är i linje med den senaste politiska utvecklingen och initiativen på yrkesutbildningsområdet och att det tillgodoser målgruppernas behov. Enligt den externa utvärderingen tycks *Leonardo da Vinci II-programmets mål och prioriteringar i allmänhet uppfylla de viktigaste förväntningarna och kraven hos programmets faktiska projektansökare och deltagare, att döma av den höga grad av uppskattning som konstaterades i den undersökning som genomförts av programmets faktiska projektansökare och deltagare och av de nationella programkontorens synpunkter.*

I den externa utvärderingen ifrågasätts dock relevansen hos vissa åtgärder, vilka anges i beslutet, när det gäller om de är tillräckligt anpassade efter programmets mål och prioriteringar. Åtgärderna för rörlighet och pilotprojekt, som svarar för över 80 % av budgeten under de första fyra åren, anses **mycket relevanta för måluppfyllelsen**. De åtgärder som bara svarar för en mindre andel av den totala budgeten anses mindre relevanta i detta sammanhang.

5.2. Programmets kostnadseffektivitet

I detta skede av programmet, när endast ett fåtal av projekten är helt slutförda, kan en bedömning av kostnadseffektiviteten främst göras genom att se på förhållandet mellan administrationskostnaderna och programmets effektivitet.

Detta förhållande tycks ha förbättrats väsentligt jämfört med programmets föregående etapp. (den externa utvärderingen)

Det tycks dock som om Leonardo-programmets kostnadseffektivitet kan förbättras ytterligare. Utrymme för förbättringar finns framför allt när det gäller bristen på effektiva verktyg för att löpande samla in uppgifter liksom flera ganska ”tunga” och tidskrävande administrativa förfaranden och rapporteringsmekanismer.

Kommissionen håller på att ta fram ett nytt verktyg kallat Symmetry, som skulle göra det möjligt att före 2005 åtgärda många av de konstaterade bristerna och bidra till att effektivisera rapporterings- och återkopplingsmekanismerna. Verktuget bör kunna börja användas i slutet av 2004.

5.3. Programmets effektivitet

I de nationella rapporterna och den externa utvärderingen anges att Leonardo da Vinci är ett effektivt program. Enligt den externa utvärderingen *är Leonardo da Vinci-programmet totalt sett ganska effektivt och har förbättrats under perioden 2000–2002, även om skillnader finns beroende på de berörda målen.*

På operativ nivå varierar programmets effektivitet beroende på vilken åtgärd det gäller. De åtgärder som svarar för huvuddelen av budgeten (närmare 85 %, projekt för rörlighet och pilotprojekt) anses mycket effektiva, medan övriga åtgärder med betydligt mindre medel tycks vara mindre effektiva. I den externa rapporten betonas att det är möjligt att uppnå samtliga operativa mål från och med nu och till dess att programmet avslutas.

I den externa utvärderingen anges att den övergripande effektiviteten är tillfredsställande med tanke på programmets förväntade resultat (projektens kvalitet) och programmets bidrag till att dess särskilda mål uppnås. Enligt rapporten förväntas projekten generera resultat av hög kvalitet, inte bara för att förslagets kvalitet har förbättrats utan också för att de nationella programkontoren noggrant följer upp och övervakar projektens innehåll och tack vare den tematiska övervakningsverksamhet som samordnas av kommissionen.

I den externa utvärderingen dras slutsatsen att framför allt programmets övergripande effektivitet har förbättrats jämfört med den föregående tioårsperioden.

I detta skede av programmets genomförande är det alltför tidigt att mäta **programmets verkan**. I den externa utvärderingen och de nationella rapporterna ses dock optimistiskt på programmets förväntade verkan.

I den externa utvärdering anges att alla berörda aktörer uppfattar Leonardo-programmet som ett program som har ett stort mervärde för utvecklingen av gemenskapssamarbetet på yrkesutbildningsområdet.

BILAGOR

Bilaga 1: Total budget för programmet 2000–2003

Bilaga 2: Förfarande A ”Rörlighet” – 2000–2003

Bilaga 3: Förfarande B och C – 2000, 2001, 2002 och 2003

Bilaga 1

Total budget för programmet 2000–2003

År	2000 – 2003	2000	2001	2002	2003
Budget i miljoner euro					
Förfarande A	302,7	69,4	71,8	77,9	83,6
Förfarande B	310,9	69,7	74,9	81,2	85,1
Förfarande C	35,3	11,2	7,5	8,8	7,8
Gemensamma åtgärder	2,6	0	0,6	0,9	1,1
Kompletterande åtgärder	70,0	15,0	15,7	15,2	24,1
Nationella programkontor		11,0	11,3	11,9	21,4
Gränsöverskridande nätverk för nationella resurscentrum för yrkesvägledning		1,5	1,6	1,7	0,8
Information, övervakning, utvärdering och spridning		2,5	2,8	1,6	1,5
Övrigt					0,4
Administrativa utgifter	22,4	5,6	5,5	5,2	6,1
Total budget	738,3	165,3	176	189,2	207,8

**Budget "Rörlighet" per land i miljoner euro
(samtliga målgrupper)**

	2000	2001	2002	2003	TOTAL
Österreich	1,5	1,5	1,6	1,7	6,4
België/Belgique/Belgien	1,7	1,7	1,9	2,0	7,3
Deutschland	11,5	12,0	13,1	14,2	50,8
Danmark	1,0	1,0	1,1	1,2	4,3
España	6,8	7,1	7,8	8,4	30,1
Greece/Ellas	2,1	2,2	2,3	2,5	9,1
France	8,1	8,5	9,3	10,1	36,1
Suomi/Finland	1,2	1,1	1,2	1,2	4,6
Ireland	1,3	0,9	1,0	11,1	14,2
Italia	9,0	9,4	10,2	1,0	29,6
Luxembourg	0,4	0,4	0,4	0,4	1,4
Nederland	2,4	2,5	2,7	3,0	10,6
Portugal	2,0	2,1	2,2	2,4	8,7
Sverige	1,5	1,6	1,7	1,9	6,7
United Kingdom	7,4	7,8	8,5	9,2	32,8
TOTALT EUR-15	57,8	59,7	65,0	70,3	252,7
Ísland	0,3	0,4	0,4	0,4	1,4
Liechtenstein	0,1	0,1	0,1	0,1	0,4
Norge	0,9	0,9	1,0	1,1	3,9
TOTALT EEE	1,3	1,4	1,5	1,5	5,7
Bulgarija	1,2	1,3	1,3	1,4	5,2
Cyprus	-	0,2	0,2	0,2	0,6
Ceská Republika	1,0	1,1	1,1	1,2	4,4
Eesti/Estonia	0,3	0,3	0,4	0,4	1,4
Lithuania	0,5	0,6	0,6	0,6	2,3
Latvia	0,4	0,5	0,5	0,5	1,9
Magyarország	1,0	1,1	1,1	1,2	4,4
Malta	0,3	0,2	0,2	0,2	0,8
Polska	2,5	2,6	2,7	2,8	10,6
România	1,7	1,8	1,9	2,0	7,4
Slovakia	0,8	0,9	0,9	0,9	3,5
Slovenia	0,4	0,4	0,4	0,4	1,7
Totalt anslutningsländerna	10,3	10,7	11,4	11,8	44,2

Antal praktikanter (alla målgrupper)

Urval År	Verksamhets- period	Total budget (miljoner euro)		Antal Prakti- kanter
		EUR-15	Samtliga länder	
2000	01/06/2000- 30/09/2002	57,8	69,4	37.000
2001	01/06/2001- 31/05/2003	59,7	71,8	39.000
2002	01/06/2002- 31/05/2004	65,0	77,9	42.500
2003	01/06/2003- 31/05/2005	70,4	83,6	46.590
TOTALT	-	252,8	302,7	165.090

Fördelning per målgrupp

		2000	2001	2002	2003 (*)	TOTAL	%
Grundläggande yrkesutbildning	Budget (miljoner euro)	22,0	22,6	24,0	26,4	95,0	31%
	Antal praktikanter	17.400	18.300	19.500	22.296	77.496	47%
Studeringar	Budget (miljoner euro)	19,5	20,4	23,5	24,6	88,0	29%
	Antal praktikanter	8.000	8.300	9.500	9.209	35.009	21%
Unga arbetstagare, personer som nyligen avlagt examen	Budget (miljoner euro)	21,2	21,8	23,0	25,0	91,0	30%
	Antal praktikanter	6.800	7.200	8.000	8.627	30.627	19%
Utbyten för lärare, handledare, etc . . .	Budget (miljoner euro)	6,7	7,0	7,4	7,6	28,7	9%
	Antal praktikanter	4.800	5.200	5.500	6.458	21.958	13%
TOTALT	Budget (miljoner euro)	69,4	71,8	77,9	83,6	302,7	100%
	Antal praktikanter	37.000	39.000	42.500	46.590	165.090	100%

(*) Uppskattade siffror – vissa urval för 2003 är inte klara

Bilaga 3
Förfarande B och C – år 2000
Antal och budget för utvalda förslag per land och åtgärd

Land	Förfarande B+C		Förfarande B								Förfarande C (utom EUR-projekt)*						Land
	Totalt		Totalt		Pilotprojekt (PP)		Nätverk (NT)		Språkkunskaper (LA)		Totalt		Referensmaterial (RF)		Temaåtgärder (TA)		
	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	
A	9	2.519.614	9	2.519.614	8	2.169.397			1	350.217	0	0					A
B (nl)	4	1.241.105	4	1.241.105	2	700.303			2	540.802	0	0					B (nl)
B (fr)	3	952.845	3	952.845	3	952.845					0	0					B (fr)
B (de)	1	533.277	1	533.277	1	533.277					0	0					B (de)
D	26	9.909.036	21	7.555.557	21	7.555.557					5	2.353.479	5	2.353.479			D
DK	7	1.478.546	7	1.478.546	6	1.277.763			1	200.783	0	0					DK
E	20	6.727.791	17	5.867.811	15	5.389.697	1	202.376	1	275.738	3	859.980	3	859.980			E
EL	7	2.598.226	6	2.253.507	6	2.253.507					1	344.719	1	344.719			EL
F	21	7.474.694	20	7.032.672	17	6.115.106	2	721.026	1	196.540	1	442.022	1	442.022			F
FIN	6	2.571.932	5	2.190.482	5	2.190.482					1	381.450	1	381.450			FIN
I	22	8.188.499	19	6.868.641	15	5.671.497	2	636.048	2	561.096	3	1.319.858	2	872.132	1	447.726	I
IRL	4	1.473.304	4	1.473.304	4	1.473.304					0	0					IRL
L	3	1.576.123	2	1.137.636					2	1.137.636	1	438.487	1	438.487			L
NL	8	2.786.186	7	2.332.288	5	1.495.866	1	426.597	1	409.825	1	453.898	1	453.898			NL
P	8	2.507.823	6	1.951.438	5	1.566.438	1	385.000			2	556.385	2	556.385			P
S	6	1.863.205	6	1.863.205	5	1.732.375	1	130.830			0	0					S
UK	21	8.030.662	19	7.486.252	15	6.244.717	2	572.738	2	668.797	2	544.410	2	544.410			UK
EU-15	176	62.432.868	156	54.738.180	133	47.322.131	10	3.074.615	13	4.341.434	20	7.694.688	19	7.246.962	1	447.726	EU-15
ISL	2	898.807	2	898.807	1	536.929	1	361.878			0	0					ISL
FL	1	380.000	1	380.000	1	380.000					0	0					FL
N	6	1.519.456	6	1.519.456	5	1.322.311			1	197.145	0	0					N
EFTA/EEA	9	2.798.263	9	2.798.263	7	2.239.240	1	361.878	1	197.145	0	0	0	0	0	0	EFTA/EEA
BG	7	2.550.808	6	1.944.784	3	840.123			3	1.104.661	1	606.024			1	606.024	BG
CZ	6	1.969.447	6	1.969.447	6	1.969.447					0	0					CZ
EE	1	367.581	1	367.581	1	367.581					0	0					EE
HU	6	2.059.102	6	2.059.102	3	1.069.028			3	990.074	0	0					HU
LT	2	443.394	2	443.394	2	443.394					0	0					LT
LV	2	391.747	2	391.747	2	391.747					0	0					LV
PL	6	2.136.000	6	2.136.000	6	2.136.000					0	0					PL
RO	8	1.909.412	8	1.909.412	8	1.909.412					0	0					RO
SI	1	576.790	1	576.790	1	576.790					0	0					SI
SK	2	354.015	2	354.015	2	354.015					0	0					SK
Anslutn./ kand. länder	41	12.758.296	40	12.152.272	34	10.057.537	0	0	6	2.094.735	1	606.024	0	0	1	606.024	Anslutn./ kand. länder
	0	0	0								0	0					
Totalt	226	77.989.427	205	69.688.715	174	59.618.908	11	3.436.493	20	6.633.314	21	8.300.712	19	7.246.962	2	1.053.750	Totalt

* EUR = 9 projekt; LdV-bidrag: 2.883.281 euro

Bilaga 3
Förfarande B och C – år 2001
Antal och budget för utvalda förslag per land och åtgärd

Land	Förfarande B+C		Förfarande B						Förfarande C (utom EUR-projekt)*						Land		
	Totalt		Totalt		Pilotprojekt (PP)		Totalt		Totalt		Pilotprojekt (PP)		Temaåtgärder (TA)				
	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget			
A	9	2.812.498	9	2.812.498	6	1.893.439	1	372.081	2	546.978	0	0					A
B (nl)	4	1.418.612	4	1.418.612	4	1.418.612					0	0					B (nl)
B (fr)	3	1.209.758	3	1.209.758	3	1.209.758					0	0					B (fr)
B (de)	0	0									0	0					B (de)
D	27	10.182.305	26	9.633.725	23	8.377.892	1	387.941	2	867.892	1	548.580	1	548.580			D
DK	7	1.525.984	7	1.525.984	7	1.525.984					0	0					DK
E	19	6.515.268	19	6.515.268	18	6.108.933	1	406.335			0	0					E
EL	8	3.451.871	6	2.200.033	4	1.464.359	1	331.002	1	404.672	2	1.251.838	1	651.838	1	600.000	EL
F	22	7.807.556	21	7.444.045	19	7.046.496			2	397.549	1	363.511	1	363.511			F
FIN	8	2.290.719	8	2.290.719	6	1.957.144	1	142.330	1	191.245	0	0					FIN
I	29	8.525.934	26	7.114.881	24	6.701.787	1	179.906	1	233.188	3	1.411.053	1	374.717	2	1.036.336	I
IRL	5	1.601.000	5	1.601.000	5	1.601.000					0	0					IRL
L	3	980.541	3	980.541	3	980.541					0	0					L
NL	7	2.444.695	7	2.444.695	5	1.997.883	1	94.888	1	351.924	0	0					NL
P	10	2.178.661	10	2.178.661	8	1.803.545			2	375.116	0	0					P
S	8	2.143.882	8	2.143.882	5	1.240.885	2	623.030	1	279.967	0	0					S
UK	23	8.455.590	21	7.664.151	18	6.632.272	1	254.865	2	777.014	2	791.439	2	791.439			UK
EU-15	192	63.544.874	183	59.178.453	158	51.960.530	10	2.792.378	15	4.425.545	9	4.366.421	6	2.730.085	3	1.636.336	EU-15
ISL	2	615.156	2	615.156	2	615.156					0	0					ISL
FL	0	0	0	0							0	0					FL
N	4	1.645.489	4	1.645.489	3	1.238.997	1	406.492			0	0					N
EFTA/EEA	6	2.260.645	6	2.260.645	5	1.854.153	1	406.492	0	0	0	0	0	0	0	0	EFTA/EEA
BG	4	1.415.436	4	1.415.436	3	1.074.510			1	340.926	0	0					BG
CY			1	314.001					1	314.001	0	0					
CZ	5	1.620.094	5	1.620.094	3	1.152.241			2	467.853	0	0					CZ
EE	2	428.080	2	428.080	2	428.080					0	0					EE
HU	5	1.511.222	5	1.511.222	5	1.511.222					0	0					HU
LT	4	831.876	4	831.876	3	723.470			1	108.406	0	0					LT
LV	3	619.972	3	619.972	3	619.972					0	0					LV
MT			2	739.265			1	404.402	1	334.863	0	0					
PL	8	2.441.239	8	2.441.239	6	1.852.935			2	588.304	0	0					PL
RO	6	1.939.347	6	1.939.347	6	1.939.347					0	0					RO
SI	3	542.876	3	542.876	2	416.267			1	126.609	0	0					SI
SK	4	1.016.609	4	1.016.609	3	836.609			1	180.000	0	0					SK
Anslutn./ kand. länder	47	13.420.017	47	13.420.017	36	10.554.653	1	404.402	10	2.460.962	0	0	0	0	0	0	Anslutn./ kand. länder
Total	245	79.225.536	236	74.859.115	199	64.369.336	12	3.603.272	25	6.886.507	9	4.366.421	6	2.730.085	3	1.636.336	Totalt

*EUR = 10 projekt; LdV-bidrag: 3.088.076 euro

Bilaga 3
Förfarande B och C – år 2002
Antal och budget för utvalda förslag per land och åtgärd

Land	Förfarande B+C		Förfarande B							Förfarande C (utom EUR-projekt)*						Land	
	Totalt		Totalt		Pilotprojekt (PP)		Language competencies (LA)			Totalt		Totalt		Pilotprojekt (PP)			
	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt			Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget	Antal projekt	Budget		
A	10	3.010.803	9	2.800.010	7	2.182.997	1	310.514	1	306.499	1	210.793	1	210.793			A
B (nl)	4	1.520.073	4	1.520.073	4	1.520.073											B (nl)
B (fr)	1	202.164	1	202.164			1	202.164									B (fr)
B (de)	1	385.794	1	385.794	1	385.794											B (de)
D	25	10.312.906	24	9.656.623	20	8.085.686	2	661.595	2	909.342	1	656.283		1	656.283		D
DK	6	1.533.118	6	1.533.118	4	998.177	1	253.548	1	281.393							DK
E	24	6.747.922	24	6.747.922	21	6.029.247	1	283.992	2	434.683							E
EL	10	3.962.232	9	3.553.360	9	3.553.360					1	408.872	1	408.872			EL
FR	23	7.984.400	21	7.123.932	19	6.437.732	1	248.769	1	437.431	2	860.468	1	561.890	1	298.578	FR
FIN	9	2.750.626	8	2.350.626	7	2.129.089					1	400.000	1	400.000			FIN
I	30	8.898.845	27	7.790.306	23	6.727.176	2	425.014	2	638.116	3	1.108.539	3	1.108.539			I
IRL	7	2.485.868	7	2.485.868	6	2.150.734			1	335.134							IRL
L	1	244.348	1	244.348	1	244.348											L
NL	8	2.655.895	8	2.655.895	6	1.967.409	2	688.486									NL
PT	10	2.263.726	9	1.944.074	8	1.732.767	1	211.307			1	319.652			1	319.652	PT
S	9	2.620.591	9	2.620.591	7	2.097.423	1	309.579	1	213.589							S
UK	25	10.289.758	22	8.804.836	20	7.886.761			2	918.075	3	1.484.922	3	1.484.922			UK
EUR15	203	67.869.069	190	62.419.540	163	54.128.773	13	3.594.968	14	4.695.799	13	5.449.529	10	4.175.016	3	1.274.513	EUR15
ISL	2	632.733	2	632.733	1	292.252			1	340.481							ISL
FL	1	358.579	1	358.579	1	358.579											FL
N	4	1.586.584	4	1.586.584	4	1.586.584											N
EFTA/EEA	7	2.577.896	7	2.577.896	6	2.237.415	0	0	1	340.481	0	0	0	0	0	0	EFTA/EEA
BG	9	2.205.966	9	2.205.966	9	2.205.966											BG
CY			2	650.775	2	650.775											CY
CZ	9	2.495.716	9	2.495.716	6	1.764.728			3	730.988							CZ
EE	2	404.900	2	404.900	1	200.250			1	204.650							EE
HU	6	1.681.999	6	1.681.999	6	1.681.999											HU
LT	4	711.805	4	711.805	4	711.805											LT
LV	3	602.278	3	602.278	3	602.278											LV
MT			2	654.113	2	654.113											MT
PL	9	2.909.098	9	2.909.098	8	2.568.754			1	340.344							PL
RO	7	2.472.303	6	1.963.778	6	1.963.778					1	508.525	1	508.525			RO
SI	3	885.943	3	885.943	3	885.943											SI
SK	5	1.057.540	5	1.057.540	5	1.057.540											SK
Anslutn./ kand. länder	61	16.732.436	60	16.223.911	55	14.947.929	0	0	5	1.275.982	1	508.525	1	508.525	0	0	Anslutn./ kand. länder
Totalt	271	87.179.401	257	81.221.347	224	71.314.117	13	3.594.968	20	6.312.262	14	5.958.054	11	4.683.541	3	1.274.513	Total

* EUR = 9 projekt (6 PP, 2 NT, 1 TH); budget: 2.783.637 euro

Bilaga 3
Förfarande B och C – år 2003
Antal och budget för utvalda förslag per land och åtgärd

Land	Förfarande B + C		Förfarande B								Förfarande C (utom EUR-projekt)*						Land
	Totalt		Totalt		Pilotprojekt (PP)		Nätverk (NT)		Språkkunskaper (LA)		Totalt		Referensmaterial (RF)		Temaåtgärder (TH)		
	Antal projekt	Budget	Antal projekt	LdV-bidrag	Antal projekt	LdV-bidrag	Antal projekt	LdV-bidrag	Antal projekt	LdV-bidrag	Antal projekt	LdV-bidrag	Antal projekt	LdV-bidrag	Antal projekt	LdV-bidrag	
AT	12	4.233.619	12	4.233.619	11	3.926.156			1	307.463							AT
BE (de)	0	0															BE (de)
BE (fr)	3	792.620	3	792.620	2	563.516	1	229.104									BE (fr)
BE (nl)	7	3.115.268	6	2.499.140	4	1.739.844			2	759.296	1	616.128			1	616.128	BE (nl)
DE	27	10.548.227	26	10.292.860	24	9.433.693	1	439.859	1	419.308	1	255.367	1	255.367			DE
DK	5	1.223.799	5	1.223.799	5	1.223.799											DK
ES	23	8.228.516	21	7.593.314	20	7.493.121	1	100.193			2	635.202	2	635.202			ES
FI	10	3.387.982	9	2.894.221	6	1.872.042			3	1.022.179	1	493.761	1	493.761			FI
FR	18	6.076.021	17	5.479.691	15	4.942.475	1	376.783	1	160.433	1	596.330	1	596.330			FR
GR	13	4.623.675	12	4.289.554	9	3.205.809	1	356.904	2	726.841	1	334.121			1	334.121	GR
IE	8	2.808.524	8	2.808.524	7	2.565.869			1	242.655							IE
IT	36	11.313.041	34	10.155.497	29	8.818.127	2	575.159	3	762.211	2	1.157.544	1	576.682	1	580.862	IT
LU	2	686.826	2	686.826	2	686.826											LU
NL	11	4.114.253	10	3.707.601	10	3.707.601					1	406.652	1	406.652			NL
PT	12	3.537.691	11	3.233.683	10	2.861.095			1	372.588	1	304.008			1	304.008	PT
SE	6	1.611.207	6	1.611.207	5	1.390.603,5	1	220.603,5									SE
UK	23	8.733.599	22	8.318.843	22	8.318.843					1	414.756	1	414.756			UK
EUR15	216	75.034.868	204	69.820.999,3	181	62.749.419,9	8	2.298.605,5	15	4.772.973,8	12	5.213.869	8	3.378.750	4	1.835.119	EUR15
IS	3	952.195	3	952.195	3	952.195											IS
FL	0	0															FL
NO	5	1.978.839	5	1.978.839	5	1.978.839											NO
EFTA/EEA	8	2.931.034	8	2.931.034	8	2.931.034	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	EFTA/EEA
BG	9	2.202.438	9	2.202.438	8	1.721.538			1	480.900							BG
CY			2	679.500	2	679.500											CY
CZ	7	1.631.288	7	1.631.288	6	1.286.982			1	344.306							CZ
EE	0	0															EE
HU	7	2.367.877	6	1.778.307	5	1.595.120			1	183.187	1	589.570	1	589.570			HU
LT	3	653.856	3	653.856	2	465.757			1	188.099							LT
LV	4	819.761	4	819.761	3	569.320			1	250.441							LV
MT																	MT
PL	6	1.983.531	5	1.713.909	3	1.170.452			2	543.457	1	269.622	1	269.622			PL
RO	6	1.744.823	6	1.744.823	5	1.527.114	1	217.709									RO
SI	4	744.249	4	744.249	4	744.249											SI
SK	2	367.144	2	367.144	1	231.169			1	135.975							SK
Anslutn./ kand. länder	50	13.194.467	48	12.335.275	39	9.991.201	1	217.709	8	2.126.365	2	859.192	2	859.192	0	0	Anslutn./ kand. länder
Total	274	91.160.369	260	85.087.308,3	228	75.671.654,9	9	2.516.314,5	23	6.899.338,8	14	6.073.061	10	4.237.942	4	1.835.119	Totalt

* EUR = 1 projekt (RF); LdV-bidrag: 538.928 euro
Anbudsinfördran under förfarande C (RF) - statistical uppgifter : 1.245.792 euro